

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27. Dönemde vermiş olduğum;

2/4790, 2/4620, 2/4579, 2/3940, 2/3941, 2/3890, 2/3436, 2/3372, 2/3252, 2/3221, 2/3165, 2/3156, 2/3157, 2/3022, 2/2836, 2/2788, 2/2789, 2/2666, 2/2492, 2/2396, 2/1724, 2/1725, 2/1698, 2/1144, 2/821, 2/825, 2/361, 2/362, 2/363, 2/364, 2/365, 2/366, 2/367, 2/368, 2/369, 2/370, 2/371, 2/372, 2/373, 2/374, 2/375, 2/376, 2/377, 2/378, 2/379, 2/380, 2/381, 2/382, 2/383, 2/384, 2/385, 2/386, 2/387, 2/388, 2/389, 2/390, 2/391, 2/392, 2/393, 2/394, 2/395, 2/396, 2/397, 2/398, 2/399, 2/400, 2/401, 2/402, 2/403, 2/404, 2/405, 2/406, 2/407, 2/408, 2/409, 2/410, 2/411, 2/412, 2/413, 2/414, 2/415, 2/261, 2/30, 2/262, 2/31, 2/66, 2/263, 2/264, 2/32, 2/67, 2/265, 2/266, 2/33, 2/68, 2/267, 2/268, 2/34, 2/69, 2/269, 2/270, 2/35, 2/70, 2/271, 2/272, 2/36, 2/71, 2/273, 2/274, 2/37, 2/72, 2/275, 2/276, 2/38, 2/73, 2/277, 2/278, 2/39, 2/74, 2/279, 2/280, 2/40, 2/75, 2/281, 2/282, 2/41, 2/76, 2/283, 2/42, 2/77, 2/284, 2/43, 2/285, 2/78, 2/286, 2/44, 2/287, 2/79, 2/288, 2/45, 2/289, 2/80, 2/290, 2/47, 2/291, 2/81, 2/292, 2/48, 2/293, 2/82, 2/294, 2/49, 2/83, 2/296, 2/50, 2/297, 2/84, 2/298, 2/51, 2/299, 2/85, 2/300, 2/52, 2/86, 2/301, 2/53, 2/302, 2/87, 2/303, 2/54, 2/304, 2/88, 2/305, 2/55, 2/306, 2/89, 2/307, 2/56, 2/308, 2/90, 2/309, 2/57, 2/310, 2/91, 2/311, 2/58, 2/312, 2/92, 2/313, 2/59, 2/314, 2/93, 2/315, 2/60, 2/316, 2/94, 2/317, 2/61, 2/318, 2/95, 2/319, 2/62, 2/320, 2/96, 2/321, 2/63, 2/322, 2/97, 2/323, 2/64, 2/324, 2/98, 2/325, 2/65, 2/326, 2/99, 2/327, 2/328, 2/100, 2/329, 2/330, 2/101, 2/331, 2/332, 2/102, 2/333, 2/334, 2/103, 2/335, 2/336, 2/104, 2/337, 2/338, 2/4, 2/105, 2/339, 2/340, 2/5, 2/106, 2/341, 2/342, 2/6, 2/107, 2/343, 2/108, 2/7, 2/109, 2/110, 2/111, 2/112, 2/113, 2/114, 2/115, 2/116, 2/117, 2/118, 2/119, 2/120, 2/121, 2/122, 2/123, 2/124, 2/125, 2/126, 2/127, 2/128, 2/129, 2/130, 2/131, 2/132, 2/133, 2/344, 2/134, 2/345, 2/135, 2/346, 2/136, 2/347, 2/137, 2/348, 2/138, 2/349, 2/139, 2/350, 2/140, 2/351, 2/141, 2/352, 2/142, 2/353, 2/143, 2/354, 2/144, 2/355, 2/145, 2/356, 2/146, 2/357, 2/147, 2/358, 2/148, 2/359, 2/149, 2/360, 2/150, 2/151, 2/152, 2/153, 2/154, 2/155, 2/156, 2/157, 2/158, 2/159, 2/160, 2/161, 2/162, 2/163, 2/164, 2/165, 2/166, 2/167, 2/168, 2/169, 2/170, 2/171, 2/172, 2/173, 2/174, 2/175, 2/176, 2/177, 2/178, 2/179, 2/180, 2/181, 2/182, 2/183, 2/184, 2/185, 2/186, 2/187, 2/188, 2/189, 2/190, 2/191, 2/192, 2/193, 2/194, 2/195, 2/196, 2/197, 2/198, 2/199, 2/200, 2/201, 2/202, 2/203, 2/204, 2/205, 2/206, 2/207, 2/208, 2/209, 2/210, 2/211, 2/212, 2/46, 2/213, 2/214, 2/215, 2/216, 2/217, 2/8, 2/218, 2/219, 2/9, 2/220, 2/221, 2/10, 2/222, 2/223, 2/11, 2/224, 2/225, 2/12, 2/226, 2/227, 2/13, 2/228, 2/229, 2/14, 2/230, 2/231, 2/15, 2/232, 2/233, 2/16, 2/234, 2/235, 2/17, 2/236, 2/237, 2/18, 2/238, 2/239, 2/19, 2/240, 2/241, 2/20, 2/242, 2/243, 2/21, 2/244, 2/245, 2/22, 2/246, 2/247, 2/23, 2/248, 2/249, 2/24, 2/250, 2/251, 2/25, 2/252, 2/253, 2/26, 2/254, 2/255, 2/27, 2/256, 2/257, 2/28, 2/258, 2/259, 2/29 ve 2/260 **esas numaralı Kanun Tekliflerimi yeniliyorum.**

01.06.2023

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Anayasa Komisyonu İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu
Esas Komisyon	İçişleri Komisyonu
Tarih: 19 Haziran 2023	Esas No: 2/374

T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LIĞI
0 1 Haziran 2023
Numara:

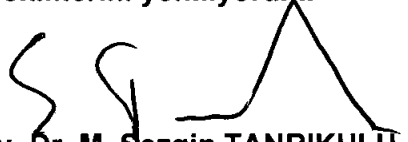
T B M M
GENEL EVRAK
0 1 Haziran 2023
No: 122 1226

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26. Dönemde verilen;

2/2293, 2/2083, 2/2025, 2/1996, 2/1940, 2/1918, 2/1904, 2/1903, 2/1902, 2/1886, 2/1773,
 2/1570, 2/1489, 2/1408, 2/1145, 2/1061, 2/979, 2/836, 2/738,2/359, 2/497, 2/2265, 2/1726,
 2/1363, 2/1216, 2/1205, 2/561, 2/483, 2/405,2/1784, 2/2326, 2/2325, 2/2257, 2/2217, 2/2216,
 2/1920, 2/1660, 2/739, 2/395, 2/467, 2/466, 2/762, 2/722, 2/576, 2/575, 2/569, 2/574, 2/1989,
 Şim 2/1391, 2/1888, 2/1065, 2/669, 2/668, 2/747, 2/2024, 2/1771, 2/1647,
 2/1087,
 2/362,2/1566,2/2309,2/2208,2/1995,2/1893,2/1885,2/1702, ,2/1508,2/1416,2/1395,2/1
 277,2/1276,2/1272,2/1253,2/1192,2/1178,2/1139,2/1123,2/1078,2/1008,2/971,2/869, 2/
 709,2/551,2/501,2/448,2/447,2/446,2/445,2/429,2/419,2/418,2/417,2/355,2/234,2/1130,;
 ,2/2064,2/1756,2/1559,2/1429,2/1428,2/1400,2/1390,2/1389,2/1385,2/1291,2/
 1271,2/1269,2/1223,2/1183,2/1168,2/1094,2/903,2/757,2/756,2/753,2/745,2/744,2/632,2/631
 ,2/630,2/420,2/372,2/2167,2/2129,2/1856,2/1744,2/1743, ,2/1057,2/1047, ,2/1728
 ,2/1534,2/1204,2/1179,2/1146,2/1077 **esas numaralı Kanun Tekliflerini yeniliyorum.**

29.06.2018

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon/lar	Anayasa İnsan Haklarını İnceleme
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih:01.10.2018	Esas No:355

TBMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LIĞI	
02	Temmuz 2018
Numara:	

308569

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 18.05.2017
Sayı : 1362

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

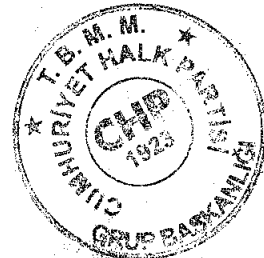
"20 - 27 Mayıs Cumartesi Anneleri Haftası" Kanun Teklifi ve Gerekçesi ilişikte sunulmuştur. 15.05.2017

Gereği için arz ederim.

Zeynep Altıok

İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	-Adaylar -İnsan Haklarını İnceleme			
Esas Komisyon	İzmir			
Yarın:	30 Mayıs 2017	E.No: 2/1728		
Yen. Üzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gen. Sek.
İz.	BŞ	K.P.	K.T.	İ
TBMM BAŞKANI	İ			

TBMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ	
22	22 Mayıs 2017
Numara:	

TBMM	
GENEL EVRAK	
22	22 Mayıs 2017
No: 132759	

GEREKÇE

Gözetiminde yok etme veya kaybetme, baskıcı iktidarların, kendi yapısını korumak için toplumsal muhalefete karşı uyguladığı organize ve bilinçli hukuk dışı bir saldırdır.

Bu kirli yöntem baskı ve şiddet uygulayan ülkelerde karanlık odakların baskı ve sömürü sistemine karşı aktif mücadele içinde olan devrimcileri, aydınları ve insan hakları savunucularını gözetimine alıp kaybederek, halk arasında korku, belirsizlik ve kaygı yaratma ve böylece toplumsal muhalefeti susturma çabasıdır. Dünyanın her yerinde aydınlar, sendikacılar, öğrenciler, gazeteciler, işçiler, yazarlar, hukukçular, yani halkın her kesiminden insan bu saldırının hedefi olmuştur.

1996 yılından bu yana her yıl birçok ülkede 17-31 Mayıs tarihleri arasında "Uluslararası Kayıplar Haftası" etkinlikleri yapılıyor. Ancak geçen bu süreye ve Türkiye'de yaşanan insan kayıplarının sayısına bakıldığında hala resmi olarak bir kayıplar haftasının bulunmaması Türkiye için bir kayıptır.

Uluslararası Kayıplar Haftasının tarihsel arka planına ilişkin ülke hafızamız bizi Türkiye'de gözetiminde kayıpların simgesi haline gelmiş Hasan Ocak'a götürüyor. Hasan Ocak 1995 tarihinde İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi ekipleri tarafından gözetimine alındı ve 58 gün sonra kimsesizler mezarlığında bulundu. Hasan Ocak davasında 21 yıl geçmesine rağmen 17 Ekim 2016 tarihinde dosyada "zamanaşımı nedeniyle kovuşturmaya yer olmadığına" karar verildi. En sonunda da mahkeme, davaya verilen takipsizlik kararını bozup, davanın genişletilmesine karar verdi.

Hasan Ocak davasından hareketle kayıplara karşı mücadelenin uluslararası düzeyde ele alınması amacıyla, bir yıl sonra İstanbul'da gözetiminde kayıplara karşı uluslararası bir kurultay toplandı. 17-19 Mayıs 1996 tarihleri arasında tüm baskılara rağmen toplanan Uluslararası Gözetiminde Kayıplar Kurultayı, Arjantinli Plaza De Mayo Anneleriyle, Cumartesi Annelerini ve dünyanın birçok yerinden kayıp ailelerini bir araya getirdi. Bu kurultayda birleşik mücadelenin sürekliliğini sağlamak amacıyla Gözetiminde Kayıplara Karşı Uluslararası Komite'nin (ICAD) kurulmasına karar verildi. Ayrıca Hasan Ocak'ın işkence edilerek öldürülmüş bedeninin bulunduğu tarih olan 17 Mayıs tarihinden hareketle, 17-31 Mayıs tarihleri de "Gözetiminde Kayıplara Karşı Uluslararası Mücadele Haftası" olarak ilan edildi.

1995 yılının 27 Mayıs Cumartesi günü insanlık ve hukuk dışı birçok benzer nedenle yakınlarına ulaşamayanlar Galatasaray'da "sessiz" bir şekilde oturmaya başladı. Bu oturma eylemlerinde özellikle evlatlarını arayan anneler olması nedeniyle kamuoyu onları "Cumartesi Anneleri" olarak isimlendirdi.

Cumartesi Annelerinin kararlı mücadelesi bu konuda yol göstericidir. Cumartesi Anneleri tam 633 haftadır Galatasaray Meydanı'nda toplanıyor. İlk zamanlar polis şiddetine maruz kalsalar da tam 633 haftadır aynı acıyla, aynı kararlılık ve ısrarla bir arada haklı mücadelelerini sürdürüyorlar.

Türkiye'deki gözaltı kayıpları için veri tabanı oluşturan Türkiye İnsan Hakları Vakfı rakamlarına göre, 1980-2000 yılları arasında 757 kişiye gözaltına alındıktan sonra bir daha ulaşılamadı.

Bu kayıplarda Diyarbakır, 151 kayıpla birinci sırada yer alırken, Diyarbakır'ı 48 kayıpla İstanbul, 28 kayıpla Şırnak'ın Cizre ilçesi izliyor. Bölgede mantar gibi çıkan ölüm kuyularına sadece faili meçhullere kurban gidenler değil; insanlık da atılmıştır. Türkiye, medeni ve insan haklarına saygılı bir ülke olmak istiyorsa önce kayıpları sonra da gömdüğü insanlığını o kör kuyulardan çıkartmalıdır.

Devlet, aşiret, mafya ilişkisinin ortaya saçıldığı Susurluk kazasının üzerinden 20 yıl geçmesine karşın, Mehmet Ağar'ın sorumlu olduğu ve itiraf ettiği binden fazla operasyon hâlâ aydınlatılabilmemiş değildir.

Türkiye'deki gözaltındaki kayıp dosyalarının yüzde 90'ına yakını soruşturma aşamasında kapatılmıştır. Türk Ceza Yasası'nda gözaltında kaybetmek adli bir suç olarak görülmektedir. Bu nedenle hem yargılama hem soruşturma bunun üzerinden yapılıyor ve 20 yıllık bir zaman aşımına tabi tutuluyor. Dolayısıyla Türkiye'de zaten çok az sayıda gerçekleşen gözaltında kaybetme davası da sıradan bir suç, cinayetmiş gibi görülüyor. Konu sıradan bir suç şeklinde değil "insanlığa karşı işlenen" suçlar kapsamında değerlendirilerek zaman aşımından çıkarılmalıdır.

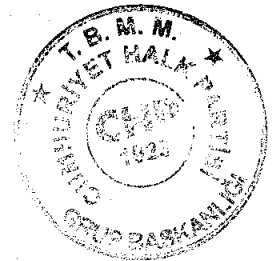
AIHM, kayıplarla ilgili olarak, Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin yaşama hakkıyla ilgili 2., özgürlük ve güvenlik hakkıyla ilgili 5. ve mağduriyetin karşılanmasıyla ilgili 13. Maddesini ihlal ettiği görüşüne vardı. Türkiye bu konu yüzünden tazminat ödemek zorunda kaldı.

Türkiye, Birleşmiş Milletlerin "Zorla Kayıp Edilmeye Karşı Herkesin Korunmasına Dair Bildiri"yi imzalamadığı zaman dönemin Başbakanı Erdoğan "İmzalamıyorsak bir bildiğimiz var" demişti. Bu cümle üzerine eski AKP Milletvekili ve İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Zafer Üskül "Erdoğan'ın bildiği şeyin ne olduğunu ben bilmiyorum" demişti.

Bugün gözaltında kaybedilenlerin büyük çoğunluğunun akıbeti hala ortaya çıkarılamamış ve kaybedenler yargılanamamış ya da göstermelik davalar açılmışsa bunun nedeni bu suçları işleyenlerin hala devlet ve karanlık yapılar içerisinde var olmalarından gelmektedir.

Gözaltında kayıplara karşı mücadele, insanlık mücadelesinin bir parçasıdır. Burada sadece insanlarımız değil, dünlerimiz kayıptır. Bu olaylar aydınlatılmadıkça bugünlerimiz de birer "kayıp gün" olarak tarihe geçecektir. Dünden bugüne karanlıkta kalan her kayıp vakası, ülkenin yarınına bırakılacak kirli birer miras olacaktır.

Geçmiş acılarla sağlıklı bir şekilde hukuki ve toplumsal yüzleşme sağlanması çağdaş ve gelişen bir ülke olmanın temel koşuludur. Geçmişten alınan derslerle geleceği kurgularken toplumsal hafızası ve vicdanı güçlü bireyler yetiştirmek, aydınlık bir geleceği tesis etmek için her yıl 20 ve 27 Mayıs arasındaki haftayı "Cumartesi Anneleri Haftası" olarak belirleyerek karanlıkta kalmış tüm faili meçhul cinayetler ve insanlık suçunu ve suçlularını aydınlığa çıkartmak için toplumsal tüm yapı ve katmanların işbirliği ve kamuoyunun dikkati en etkin şekilde sağlanmalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 20-27 Mayıs tarihleri arasındaki günlerin "Cumartesi Anneleri Haftası" olarak belirlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 2- 20-27 Mayıs tarihleri arasında genel kurulun olduğu bir toplantı gününde TBMM'nin özel gündem oluşturması amaçlanmıştır.

Madde 3- İlgili hafta nedeniyle TBMM İnsan Hakları Komisyonu, insan hakları örgütleri, barolar ve siyasi parti temsilcileri tarafından "Gözaltında kayıpları" konu edinen etkinlikler düzenlenerek toplum duyarlılığının artırılması amaçlanmıştır.

Madde 4- Yürürlük Maddesidir

Madde 5- Yürütme Maddesidir

**CUMARTESİ ANNELERİ HAFTASI (20 MAYIS - 27 MAYIS) HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Her yılın 20 Mayıs günü başlayıp 27 Mayıs günü biten bir haftası "Cumartesi Anneleri Haftası" olarak kabul edilir.

MADDE 2- TBMM Başkanı her yıl TBMM'de 20-27 Mayıs tarihleri arasında genel kurulun olduğu toplantı günlerinden birisini Cumartesi Anneleri ve Gözaltında kayıplar hakkında tayin eder.

MADDE 3- Cumartesi Anneleri Haftası münasebetiyle TBMM İnsan Hakları Komisyonu, insan hakları örgütleri, barolar ve siyasi parti temsilcileri tarafından "Gözaltında yaşanan kayıpları" konu edinen etkinlikler düzenlenir.

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

